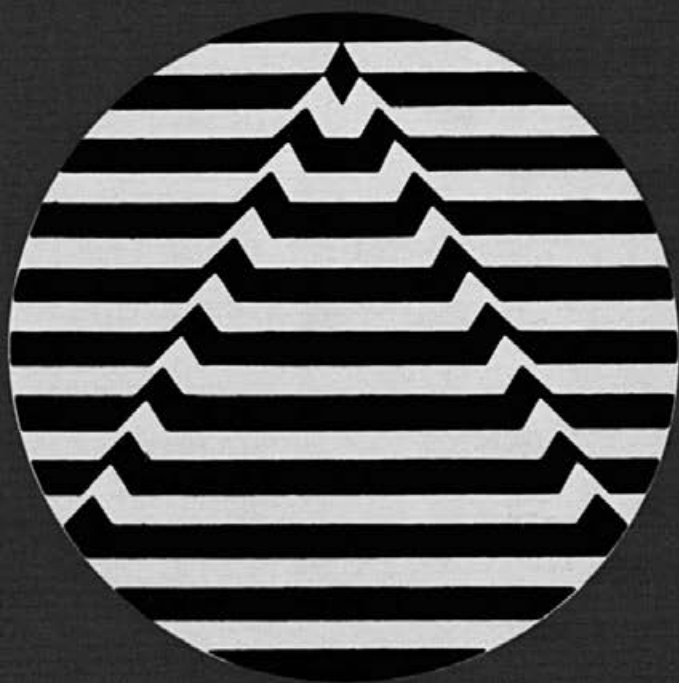

DELO ŽIVLJENJE

letnik 9
številka 4

glasilo tovarne **alpina** žiri

OB 20-LETNICI SAMOUPRAVLJANJA

Dne 21. aprila poteče 20 let, ko je naš kolektiv že pred izidom zakona o delavskih svetih izvolil svoj prvi delavski svet.

S tem je bil napravljen prvi korak k uresničitvi zahteve "tovarne delavcem" in v tem je bil tudi začetek samoupravljanja v naši tovarni.

Čeravno so bila pooblastila delavskega sveta na začetku še sorazmerno majhna, ker je takrat še obstojala glavna direkcija usnjarske industrije in pri njej delavski svet višjega gospodarskega združenja, so člani delavskega sveta že takoj na začetku pokazali veliko zanimanje za gospodarjenje v tovarni.

Takrat pa naš kolektiv poleg pridnih rok in nove tovarniške zgradbe ni imel skoraj nobene mehanizacije in ne lastnih trgovin. To stanje je že takoj na začetku postavljalo delavski svet pred skoraj nerešljiv problem, ki pa ga je s pomočjo vztrajnosti celotnega kolektiva zadovoljivo rešil.

In ko se danes, po dvajsetih letih našega samoupravljanja, oziramo nazaj na prehojeno pot, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo tudi v primerjavi z drugimi sorodnimi podjetji kljub v začetku neenakemu startu, dosegli zelo lepe uspehe. To pa tudi potrjuje, da je zaupanje, ki ga je dalo politično vodstvo našim delovnim kolektivom, ko jim je izročilo tovarne v upravljanje, opravičeno.

MILOŠ MLINAR

REZULTATI POSLOVANJA PRVEGA TROMESEČJA

Zaključili smo prvo tromesečje letošnjega leta in že lahko ugotavljamo prve rezultate našega dela.

V prvem tromesečju leta 1970 smo proizvedli 214.612 parov, po vrednosti pa za 13.869.703,23 din. Vemo, da se je asortiman naše proizvodnje po posameznih grupah obutve v primerjavi z lanskim prvim tromesečjem bistveno spremenil in sicer v prid smučarske in gojzer šivane izdelave. Posebno klasična gojzer šivana izdelava terja mnogo več vloženega dela in zato smo letos v istem obdobju proizvedli količinsko precej manj, dočim smo vrednostno dosegli boljši rezultat kot lani v istem obdobju. Prav tako je bilo lani ob tem času proizvedenih cca 63.000 parov več, kar je predvsem za export, kar je povečalo predvsem količinski doseg proizvodnje, manj pa vrednost proizvodnje.

Poglejmo si primerjavo dosega proizvodnje za prve tri mesece v letu 1970 z letom 1969:

Izdelava	1969-parov	1970-parov	1969-N din	1970-N din
Točka obutev	21.627	44.285	2,466.467,87	5,663.640,01
Navadna obutev	145.442	158.444	8,663.176,12	10,697.276,59
Sandali	74.864	11.883	3,864.636,16	508.786,63
Skupaj	241.933	214.612	14,994.280,15	16,869.703,23

Za proizvodnjo so že obdelani podatki za prvo tromesečje, finančni podatki o uspešnosti poslovanja pa so znani le za januar in februar.

Ker s prodajo obutve in ostalimi dohodki (razlike pri obračunu proizvodnje) krijemo vse stroške proizvodnje in režije v celoti (vse fiksne stroške), je prišlo ob koncu februarja do malenkostno negativne razlike.

Zaloge materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov so za cca 95 milijonov nižje kot so bile v januarju, ker pa nam naši kupci kljub vsem gočim posredovanjem ne plačajo kupne obutve v dogovorjenem roku, tudi mi nismo bili v stanju plačati zapadlih računov. Delno smo pomanjkanje lastnih sredstev nadomestili s kratkoročnimi krediti za zaloge za izvozno obutev.

Pri poslovanju v letu 1970 bo bistveno vplival na rezultat obseg prodaje takih artiklov, ki nam daje najugodnejšo maso pokritja in višina vseh stroškov ter ostali finančni činitelji. Poslovni rezultat vsakega meseca nam utegnejo zniževati razne znižanja cen

reprodukcijskega materiala, ki ni več uporaben za normalno proizvodnjo, nato vsako zniževanje cen obutvi in povečani režijski stroški. Zato bodo odločilni ukrepi strokovnih služb, ki skrbijo za material, za planiranje in za prodajo obutve. Od pravočasnih odprek obutve v trgovini bomo imeli lahko dvojno korist. Blago bo namreč v teku sezone na razpolago kupcem. To bo zagotovilo večji promet. Ob tem pogoju pa je manj možnosti, da bi blago ostalo na zalogi in znižanje ne bi bilo potrebno.

Ker so nam čim ugodnejši poslovni rezultati in nova finančna sredstva zelo potrebna za financiranje investicij in razširjene proizvodnje, moramo v strokovnih službah s povečanim prizadevanjem stalno zasledovati navedene cilje.

V naslednji številki pa bomo lahko podrobneje analizirali dosežene poslovne rezultate tovarne in prodajne mreže.

TONE KLEMENČIČ

ALBINCA MOŽINA

Resnični vir vseh pravic je dolžnost.

Če izpolnjujemo dolžnosti, dosežemo, da bodo tudi drugi spoštovali naše pravice.

(Mahatma Gandhi)

MODA V ITALIJI

Od 7. do 12. marca je bil v Bologni vsakoletni tradicionalni sejem modne obutve. Ta sejem ima velik odmev pri proizvajalcih obutve po vsej Evropi pa tudi izven nje. Obiskovalci vseh narodnosti si tukaj ogledajo najnovejše kreacije italijanskih modelirjev, katerim ves svet priznava vodilno mesto na tem področju. Sejem ima velike razsežnosti. Razen obutve so tu razstavljene še torbice, materiali, pete, kopita, okras, stroji it d. Tukaj se sklepajo tudi velike kupčije in je precej živahno.

V številnih paviljonih lahko vidiš vse - od najbolj običajnih do najbolj ekstremnih modelov. Lahko pa rečem, da prevladujejo še vedno zelo, zelo široka kopita, ki so skoraj vedno pri prstih nekoliko dvignjena, največkrat nesimetrično - pri palcu. To velja za ženske kot za moške in celo otroške modele. Tudi pete so zelo široke in masivne, navadno so spredaj nekoliko širše. Videli smo vse višine prav do ekstremnih. Pri podplatni izdelavi je zelo zastopan oblečen plato, ki je včasih prav neuporabno fantazijski. Lepi pa so odlitki s precej širokim, zaobljenim robom, ki imitira les. Pri športnih modelih je veliko bele krep gume, pri sandalah pa neoblečene plute.

Pri zgornjem usnju je poudarek na ekso-

tičnih materialih. Ogromno je krokodila, kače, noja in drugih prešane - cev. Iz njih so izdelani razni modeli, od elegantnih do športnih in celo škornji.

Prav tako so ti materiali zastopani tudi pri moških modelih. Še vedno je veliko napa laka in biantika, ki pa je komaj opazno brušen. Zelo lep je nekakšen mehek, zmečkan boks, ki ima pri vsem tem zelo lep sijaj.

Zastopane so vse barve, največ pa je rjave in črne. Veliko je tudi kombinacij.

Kroji so še vedno visoko zaprti z jeziki, vložki iz elastike itd. Zlasti lepe so visoko zaprte sandale, ki imajo lahko odprte prste in peto. Veliko izrezov je pri straneh. Zelo pogost detajl pa so vezalke. Zavezujejo se vsi tipi čevljev od škornjev do sandal. Luknje - rinčice so kovinske in mnogokrat zelo velike. Lahko pa so vezalke pretaknjene tudi skozi usnjene zanke, ki nadomeščajo rinčice. Od kovinskih okrasov so najpogostejše zaponke, ki so večkrat bele kot rumene.

Čeprav je bilo na sejmu mnogo lepšega, zasledimo v strokovnih časopisih, da poznavalci niso zadovoljni. Pričakovali so nekaj novega, kar bi bilo prilagojeno novi maxi - modi, ki bo to jesen in zimo zelo aktualna. Te oblike, ki so bile razstavljene v Bologni, pa so ustvarjene za hladno modo, ki počasi že izgublja veljavo.

DUŠA MESEC

ČEVLJARSKI POKLIC NEKOČ IN DANES

Zgodovinarji trdijo na podlagi dokazov, da se je človeški rod na zemlji razvijal tisočletja in postopoma dosegel stopnjo razvoja, oziroma civilizacije, v kateri živimo danes.

Skoraj prav tako daleč nazaj v zgodovino sega izdelava obutve. Čeprav bi to sredstvo za zaščito nog, katero je bilo proizvod takratne divje narave in so ga ljudje uporabljali za zaščito le podpltanega dela noge, še ne bi mogli smatrati kot pravo obutev.

Najprimitivnejša sredstva za zaščito nog so takratni ljudje pripravljali individualno, torej vsak za sebe. Razvoj človeštva je napredoval in s tem tudi potrebe po bolj udobni potrebnejši obutvi, katere ni znal več napraviti vsak zemljan in zato si se že takrat izoblikovali za takratni čas prvi specialisti, nastal je čevljar - ski poklic.

Iz tega lahko sklepamo, kako daleč nazaj v zgodovino segajo prve kore - nine čevljarske industrije. Čevljar se je poleg krojača edini že stoletja boril z modnimi tendencami, kar je tudi pripomoglo do kompliciranosti in zahtevnosti proizvodnje obutve v drugi polovici XX. stoletja. Zakaj sem zapisal v drugi polovici XX. stoletja? Namreč, prav v tem obdobju so nastale bistvene spremembe v čevljar - skem poklicu.

Časih čevljar skoraj ni poznal stroja. Svoj izdelek je pestil in obdelo -

val od prve do poslednje operacije na lastnih kolenih. Če je hotel čoseči na čevljih lesk, je upora bil lastno slino in predpasnik, ker drugega sredstva ni poznal. Ni čudno, da so se takrat začeli ljudje bolj renomiranih poklicev obregati ob čevljarje, ki so dišali po smoli in so se jim svetile hlače na kolenih. Lahko pripomnim, da se je ta miselnost ravno v Žireh najbolj zakoreninila, čeprav povsem neupravičeno, saj so prav ti čevljarji postavili Žiri na trdne noge, razvili sodobno čevljarsko industrijo in tudi sebi ter mlajši generaciji zagotovili lepo delo in primeren zaslužek v moderni proizvodnji obutve.

Če danes primerjamo čevljarski poklic z ostalimi, lahko v pretežni večini primerov ugotovimo, da je čevljarski poklic fizično manj naporen, da delavec ni izpostavljen umazaniji, ne vremenskim neprilikom in drugim zdravju škodljivim vplivom, kar se čisto zasliedi v drugih poklicih. Miselnost ljudi je danes že tudi drugačna, posebno v ostalih krajih po svetu, kjer je močno razvita čevljarska industrija, so pričeli čevljarski poklic posebno ceniti. V čevljarski poklic se ne vključujejo več samo tisti ljudje, ki niso sposobni za druge poklice, ampak tudi inteligentni mladinci in mladinke, ker vidijo v čevljarski industriji prav tako dobre perspektive

kot kje drugje. Nihče naj ne misli, da je pre pameten za čevljarja, vso svojo pamet in inteligentnost bo lahko koristno porabil. Ker je poklic čevljar kot en pojem postal za naše zahteve industrijske proizvodnje preobsežen, je področje čevljarskega poklica danes razdeljeno na več posameznih področij, oziroma specializiranih vej.

Razvoj in življenjski standard v Žireh je v največji meri odvisen od čevljarske industrije. Sigurno je želja vseh Žirovcev in bližnje okolice, da se kraj primerno razvija, da čevljarska industrija napreduje in nudi čimboljše zaslužek žirovskim čevljarjem in s tem tudi boljše življenje prebivalcem žirovske kotline. To pa bomo dosegli oziroma obdržali le s kvalitetnim prilivom mladega kvalificiranega in strokovnega kadra. Često si osmošolci skupno s starši belijo glave, kakšnega poklica in šole naj se lotijo, ne pomislijo pa, da se tudi doma lahko izučijo primernega poklica in to še z manjšimi stroški.

TONI KLEMENČIČ

Svoboda je pravica, ki jo ima vsak človek, da ohrani poštenje duha, mišljenja in izražanja brez hinavščine ... Na svetu je potrebna mera svetlobe, pa tudi mera poštenja.

(Jose Marti, Kuba, 1889)

SREDNJEROČNI RAZVOJ SLOVENIJE IN SFRJ

Vir podatkov:

Zvezni zavod SFRJ za planiranje

Zavod SRS za planiranje.

Splošne razvojne tendence:

Letna rast družbenega produkta v SFRJ od 1970 do 1975 leta je 8%, v Sloveniji pa 7,5%.

Predvidena je zamenjava 25% opreme.

Povečanje koriščenja industrijskih kapacitet na 83%. To povečanje pomeni, da je za 1%-no zvečanje družbenega produkta potrebno 3%-no zvečanje kapacitet.

Rast cen v SFRJ 12 let pred reformo je bila 9% letno. Rast cen v ti - stih letih v % v drugih državah pa:

- Japonska	3,9
- Zah. Nemčija	4,0
- Izrael	8,2
- Nizozemska	3,3
- Italija	3,3

Projekcija Evropske gospodarske skupnosti: plan 3%-ni letni porast cen v naslednjih 5 letih.

Plan v SFRJ je 4 - 5% porasta vsako leto, kar bi bil odličen rezultat.

Tendence v izenačevanju porasta družbenega produkta in porasta cen: Porast produktivnosti 6-7% v tem razdobju, porast OD naj bi bil za 1/3 manjši od porasta produktivnosti.

Porasti v letih od 1970 do 1975 v Sloveniji:

- zaposlenost	2,5 - 3%
- produktivnost	5 - 6%
- izvoz	12 - 24%
- uvoz	10 - 12%
- življenski stand.	7,5 - 8,5%
- bruto investicije	9 - 10%
- OD na zaposlenega	5,4%

OD 1970 na zaposlenega 1.250.- din, leta 1975 1.600.- din. Delež investicij v družbenem produktu v Sloveniji 15%, osebna potrošnja v družbenem produktu 55 - 58%.

Glavne sestavine osebne potrošnje:

hrana	obleka	obutev
1966 42%	1966 11%	1966 3%
1970 40%	1970 11,2%	1970 3%
1975 36%	1975 12%	1975 2,9%

Razvojna izhodišča v industriji SFRJ

1. produktivnost se veže na uvoz opreme
2. izkoriščanje komparativnih prednosti posameznih področij
3. povezanost trgovine in ekspanzija industrije
4. kvalitetnejše organiziranje proizvodnje (zvečanje koriščenja kapacitet, 53% potencialnih možnosti ni koriščeno),
5. 2/3 opreme je stare 10 let, menja - nje tehnologije 3 - 7 let,
6. izkoriščanje tehnološkega časa (35% časa orodni stroji ne delajo). Nujno izboljševanje organizacije dela (ugotovitev, da se 2-3 ure efektivnega dela ne dela),
7. znanost in izobraževanje. 1/3 porasta družbenega produkta je rezultat intelektualnega dela. Vrednostna analiza proizvodnih postopkov in poslovnih odločitev na področju dejavnosti v podjetju.

Raziskovalno delo

V SFRJ se bo porabilo leta 1970 0,8% družbenega produkta za raziskovalna dela, v letu 1975 2%. V Zahodni Nemčiji se porabi za to sedaj 1,9%, v Nizozemski pa 2,3%. Leta 1981 dohiti SFRJ povprečje Evrope s 3.000 % OD na prebivalca.

Trg kapitala

Nelikvidnost - rešitev: banka postane vlagatelj oz. soudeleženec v investicijah. Povečanje koncentracije kapitala. Nosilci kreditiranja in akumulacije so banke in delovni kolektivi.

Motiv koncentracije kapitala je v zagotovitvi surovin in energije. Pojavlja se potreba po znanstvenih raziskavah (tehnologije in trga). Vlaganje prostih sredstev glede na stopnjo akumulativnosti. Selitev kapitala glede na lokacijo. Razmerje med bruto investicijami (amortiza - cijska sredstva dobiček za investicije - skladi) in kreditom je:

leto 1960	8 : 1
leto 1967	4 : 1
leto 1977	2,8 : 1

Delitev akumulacije in potrošnje v okviru narodnega dohodka naj bi šla v korist povečevanja investicij. Sprejeli se bodo ukrepi za obdavčitev dobička, ki ne bo namenjen za investicije.

Izobraževanje

Na nadaljnjem razdobju bo v našem gospodarstvu pomemben poudarek dan izobraževanju. Predvidevajo se kadrovske spremembe v podjetjih z namenom strokovne izobrazbe zaposlenih v podjetju. Stalna praksa bo izobraževanje zaposlenih v podjetju in povezanost z izobraževalnimi zavodi in raziskovalnimi inštituti. Poudarek na tinskem delu. Postavljanje pravilnikov podjetja, ki bodo upoštevali mrežni plan posameznih funkcij v podjetju.

Metode dela pri poslovnih odločitvah

Časovni kriteriji optimizacije naj bi zajemali študij ozkih grl. Planiranje dohodka in izbiranje najboljših variant za njegov doseg s pomočjo rangiranja proizvodnje. Ta zajema kombinacije proizvodov in proizvodnega časa. Primeri ozkega grla so poleg zastojev v proizvodnji še zastoji v nabavi in skladiščenju, prodaji, pojavi pri kreditiranju, in finansiranju proizvoda.

Osnovni pristop k proizvodnemu programu naj bo sistemsko delo:

1. sistematično zbiranje podatkov (ureditev evidence zbiranja podat.)
2. r ziskave (trga, nove tehnologije)
3. parametrično programiranje
4. metoda direktnih stroškov
5. optimalna nabava, skladiščni prostori
6. odstopanje planiranega proizvodnega programa od doseženega
7. sodelovanje med podjetji
8. specializacija v administrativnih poslih in večja strokovnost (72% vseh režijcev je pri nas žensk, ki tipkajo in opravljajo še ostala pisarniška dela), 4,5 delavcev na enega uradnika je naše razmerje, ki je po številu enako zapadnemu. Po urejenosti posameznih funkcij dela pri nas ne moremo govoriti o specializaciji dela. Prav tako zastajamo po izobrazbi uradnikov.

Primeri iz obutvene industrije

Analiza razvoja v uporabi materialov kaže upadanje usnja na račun substitutov. Uporaba usnja za podplate postaja samo pri luksuznih artiklih, uporaba gume in plastičnih materialov pa pri ostalih vrstah obutve nadomešča us-

platno usnje na 1/par obutve v kg:

SFRJ	0,429
Zah.Nemčija	0,103
Francija	0,058
Švedska	0,133
Belgija	1,188
Avstrija	0,120
Anglija	0,107

Poraba gume in plastičnih materialov v kg na 1/par

SFRJ	0,305
Zah.Nemčija	0,500
Francija	0,470

Rast količinskega obsega proizvodnje v usnjarski in obutveni industriji

1969/70	3,5-9,5	1971/75	5,5-6,5
-v gumarski industriji			
1969/70	15-17	1971/75	9 - 11

NOVICE KADROVSKEGA ODDELKA

V mesecu marcu smo zaposlili 116 novih delavcev, največ v obratu v Žireh in nekaj v prodajni mreži.

V obratu v Žireh so nastopili delo Ignac Možina, Anica Trnka, Pavla Gantar, Milena Tratnik, Metod Nediževac, Franc Podobnik, Ivan Novak, Srečko Škruba, Stanislava Petrovčič, Alojzija Brence in Mirko Čar.

Delovno razmerje je prenehalo Nadi Mele, Ljudmili Žakelj in Stanislavu Bajuk.

V obratu ALPINA v Gorenji vasi v preteklem mesecu ni bilo sprememb v številu zaposlenih delavcev.

V prodajni mreži je sicer bilo nekaj številčnih sprememb, vendar se število zaposlenih ni povečalo. Delo so nastopili Wolf Jasna v Žireh, Sešek Franc Ljubljana III, Krajšek Draga Domžale, Mavrek Ivan Čakovec in Samuh Marija v prodajalni Maribor. Z delom so prenehali sledeči: Feri Selihar Ljubljana I, Darko Kavčič Žiri, Pavla Knezo Dubrovnik, Marija Mauko Kranj, Zofija Kranjc Celje in Franc Sešek Ljubljana III.

Upoštevajoč gornje spremembe je koncem marca vseh zaposlenih v ALPINI 1253, od tega v obratu v Žireh 930, v Gorenji vasi 162 in v prodajni mreži 166 delavcev.

A. F.

PREDLOGI VZGOJNO VARSTVENEGA ZAVODA ŽIRI

Predlog staršev, kateri so se udeležili roditeljskega sestanka dne 22/2 1970 v Vzgojno varstvenem zavodu Žiri je bil, da je treba dati glavne izvlečke še tistim staršem, kateri se sestanka niso mogli udeležiti.

V letu 1969 je bilo v zavod vpisanih 97 otrok. Razdeljeni so bili v tri skupine in sicer:

I. skupina	23 otrok	dojenčki - malčci	starost od 8 mes.-3 let,
II. "	29 otrok	mlajši sredinčki	od 3 do 4 in pol leta,
III. "	39 otrok	starejša mešana skupina	od 4 in pol do 7 let,
- ter 6 šoloobveznih otrok, kateri so priključeni k starejši mešani skupini.

Od skupnega vpisa otrok je obiskovalo zavod redno vsak dan 29 otrok, 42 otrok vsak drugi teden, ali 14 dni mesečno, ostalih 18 otrok pa je zavod vodil skoraj samo evidenčno. Nekateri med njimi so redno plačevali mesečni prispevek, bili pa so tudi primeri, da so se oglasili takrat, ko so želeli otroka ponovno vključiti v vrtec, drugače pa pošiljajo otroke v vrtec takrat, kadar ni bilo mogoče dobiti drugega varstva. Vzgojno varstveni zavod pa je namenjen v prvi vrsti za tiste otroke, kateri so vsestransko potrebni in deležni varstva, prehrane in vzgoje. Zato je delovna skupnost VVZ sklenila pismeno obvestiti vse starše, če mislijo še naprej redno pošiljati svoje otroke v vrtec, to se pravi vsak dan ali vsak drugi teden. Če pa bi bil otrok v vrtcu le nekaj dni mesečno ali 2-3 mesece letno, naj odstopijo mesto bolj potrebnemu otroku. Tudi vzgojni program poteka od meseca septembra do sredi junija. Zato le redno vpisani otroci lahko ustvarijo veliko svoje domišljije, se medsebojno spoznajo, razvijejo svoje telesne sposobnosti in

sploh vsestransko napredujejo v času njihovega razvoja.

Dnevni red zavoda je sledeči

- od 5.30 do 8. ure sprejemanje otrok
- od 8. do 8,45 ure organizirana individualna zaposlitev
- od 8,45 do 9. ure priprava malice
- od 9. do 9,30 ure malica,
- od 10,30 do 11 ure sprehodi
- od 11. do 11,30 ure priprava na kosilo,
- od 11,30 do 12. ure kosilo,
- od 12,30 do 13.30 ure počitek-spanje,
- od 13,30. ure dalje priprava za odhod domov.

Zato naj otroci pridejo v vrtec najkasneje do 8 ure zjutraj. Pošiljanje otrok domov je od 13 ure dalje.

Finančni obračun prispevkov in izdatkov v letu 1969:

- celoletni prispevek staršev 50,459,45 din

Izdatki:

- kuhinja 26.173,50 din
 - OD tehničnega osebja 24,260,25 "
 - naknadni režijski izdatki planirani za l. 1969, računi prispeli
 šele v januarju 1970 9.120,00 din
 s k u p a j 60.553,75 din

Razlika med prejemki in izdatki torej znaša v breme zavoda 10.094,20 din.

Cena mesečnega prispevka je bila nespremenjena že od meseca avgusta leta 1968. Življenski stroški so se od leta 1968 dokaj zbišali. Po vseh vzgojnih varstvenih zavodih je ukinjena mednarodna CARE pomoč že od leta 1965. Tako je zavod imel še do avgusta 1969 v skladišču maslo, olje in mleko. Od 1.9.1969 pa smo morali to plačevati lastnimi sredstvi. Hrano moramo nabavljati vsakodnevno, ker ni primerne prostora za shranjevanje. V letu 1969

smo nabavili iz režijskih stroškov samo najnujnejše stvari (jedilni pribori otrok, kuhinjski pripomočki, otroške stole, ker so prej otroci sedeli na starih solških klopih, otroške posteljice, saj prej ni bilo mogoče organizirati primernega počitka pa čep rav so ga bili potrebni vsi otroci. V zavodu ni strokovnih in vzgojnih pripomočkov, raznih ponazoril, s katerimi bi olajšali trud vzgojitelju in boljši vpogled otroku.

Tako bi lahko človek šel in še našteval svoje težave, s katerimi se srečujemo vsakodnevno. Zato nas tudi sedanj pri-spevek ne bo obogatil.

Začetku leta 1970 je Zavod za prosvetno pedagoško službo Kranj zahteval ukinitve sprejemanja otrok v vrtec do 2 leti starosti z obrazložitvijo, da bi za sprejem dojenčkov zavod moral imeti potrdilo od zdravstvene in sanitarne službe. Hrano bi morali kuhati ločeno samo za dojenčke in vsi otroci bi morali biti večkrat zdravniško pregledani, česar pa z našimi lastnimi sredstvi ni mogoče izvesti. Ker pa je zanimanje za sprejem v zavod za najmlajše izredno velik, bomo v najnujnih primerih sprejemali otroke od 1 in pol leta starosti dalje.

Ko hitimo graditi tovarne, ceste, mostove, hiše in vanje vzdavamo milijone kosov opeke in metrov lesa, železa, betona - ali premišljujemo, za koga gradimo? Ali za človeka, ki naj bo sam iz betona, železa in opeke, ali za človeka, ki bo sposoben graditi, čutiti in občudovati, ljubiti in biti srečen? Če hočemo takega, in za takega se moramo boriti, ne moremo mimo njegovega strošstva in vsega tistega, kar mu moremo nuditi, da bo tak.

In to naj nam bo v premislek!

MARICA ALBRECHT

Naši delavki iz lahke šivalnice

tov. MILKI ŽAKELJ

Želimo ob zgodnji upokojitvi čimboljše-ga zdravja.

KAKŠNE NALOGE ČAKAJO KOMUNISTE V ALPINI

Na odprtem sestanku aktiva Zveze komunistov, ki je bil v soboto 4. aprila, je po živahni razpravi vseh navzočih komunistov in ostalih članov delovne skupnosti prevladovalo mnenje, naj se aktiv Zveze komunistov v Alpini zavzema za hitrejši razvoj samoupravnih in ostalih odnosov v podjetju. V bodoče bo aktiv Zveze komunistov razpravljal o vseh nastalih problemih v podjetju, zavzemal svoja stališča in vplival na druge družbeno politične organizacije ter organe upravljanja, da se bodo dosledno zavzemali za napredek in skupne cilje podjetja.

V zvezi s temi nalogami je aktiv Zveze komunistov sprejel naslednje sklepe:

1. Aktiv Zveze komunistov bo v bodoče razpravljal o vseh stvareh, ki so pomembne za poslovni uspeh, organizacijo in odnose ter o stališčih, pripombah in predlogih obveščal organe upravljanja kolektiv.
2. Prizadevanja za vsklajevanje samoupravnih odnosov s hitrim tempom gospodarskega razvoja je ena od osnovnih nalog aktiva.
3. Posebno pozornost bo aktiv posvetil kadrovske politiki, kajti sodoben način dela zahteva primerne usposobljene kadre. Prizadeval si bo tudi, da bi za sodelovanje pridobil čimveč predvsem domačih strokovnjakov na opravljanje vseh dejavnosti v podjetju. Potrebne pa so utemeljitve potrebnosti posameznih strokovnjakov.

4. Aktiv ZK se bo zavzemal za razvoj podjetja in uvedbo vseh sodobnih oblik poslovanja in dela, kar omogoča tudi uspeh delovne organizacije. V skladu s tem bo aktiv organiziral še razgovore o principih teh sodobnih oblik.
5. Aktiv ZK se bo angažiral pri razpravah o tekočih problemih v "Delo, življenje" kakor tudi v drugih težnjah za izpopolnitev sistema informiranja.
6. Seje samoupravnih organov, ki so javne, morajo biti pripravljene, udeleženci pa morajo pravočasno dobiti gradivo, ki naj sloni na zakonitih načelih in interesih podjetja.
7. Da bi se povečala javnost dela in informiranost, bo aktiv ZK deloval na odprtih sestankih.
8. Aktiv mora v dobro podjetja in ugleda ZK v žirih urediti svoje vrste tako, da se vsa sporna vprašanja obdelajo in poenotijo stališča.
9. Aktiv bo dosledno utrjeval sklepe samoupravnih organov in s pomočjo drugih družbeno-političnih organizacij vnašal v podjetje možnost za ustvarjalno razpravo v kolektivu.

AKTIV ZK

Tovarišu SELIHAR FERIJU
želimo ob odhodu v zasluženi pokoj dosti prijetnega počitka in trdnega zdravlja.

Istočasno se mu kot pionirju naše prodajne organizacije zahvaljujemo za trdo delo in prizadevanje ob ustanavljanju in širjenju prodajne mreže ALPINA.

BIL BI NAJNESREČNEJŠI ČLOVEK NA SVETU,
KO NE BI IMEL PRED SEBOJ CILJA.

L. N. TOLSTOJ

RAZPRAVA O UVEDBI KRAJEVNEGA SAMO - PRISPEVKA

Težko bi bilo rešiti v enem letu vse probleme in želje, ki se že dolgo časa vlečejo vzporedno z dviganjem osebnega standarda.

V razpravi osnovne organizacije ZK v Žiri 17/3 1970 so nakazali predstavniki Otroškega vrtca in Osnovne šole potrebe za gradnjo novega otroškega vrtca in gradnjo dodatnih prostorov v osnovni šoli.

Prostori, ki sedaj služijo za varstvo otrok so bili zgrajeni za stanovanjske namene in ne odgovarjajo namenu, kateremu sedaj služijo. Prostori ne odgovarjajo tudi za to, ker se je število otrok v zadnjih dveh letih močno povečalo. Obremenitev prostora je tako velika, da na 1 otroka v varstvu ne pride niti 1 m² površine. Če upoštevamo tudi dejstva, da so sanitarne naprave povsem neprimerne in da okrog sedanje stavbe ni ustreznih igrišč, pridemo do ugotovitve, da bo nujno potrebno pričeti z gradnjo novega otroškega vrtca.

Poleg problemov v zvezi z otroškim varstvom, se čedalje močneje pojavlja vprašanje kako financirati dodatne prostore v osnovni šoli. Osnovna šola mora dobiti centralno ogrevanje, telovadnico, garderobne prostore in prostore za mlečno kuhinjo.

V obstoječih šolskih prostorih naših otrokom ni in ne bo več mogoče organizirati pouka po sodobnih metodah,

poleg tega pa morajo otroci dobiti sodobno telovadnico, zaradi higijenskih razlogov pa novo garderobo.

Člani ZK so na razširjenem sestanku razpravljali o možnostih financiranja prepotrebnih investicij. V razpravi so vsi prisotni izrazili svoje mnenje, da ne bo mogoče potrebnih sredstev zbrati na drugi način kot z uvedbo kr. samoprispevka.

Člani ZK in ostali so dali predlog, da bi zbirali sredstva za financiranje gradnje otroškega vrtca in dodatnih prostorov v osnovni šoli na ta način, da bi del sredstev prispeval vsak zaposleni občan in ostali, ki imajo stalne dohodke, del sredstev pa bi prispevale delovne organizacije iz svojih skladov.

Ob zaključku sestanka je bila imenovana komisija, ki naj bi pripravila okvirne podatke o stroških za navedene investicije in podatke o možnih načinih zbiranja sredstev.

Navzoči so izrazili mnenje, da bi v bodoče morali več prispevati za družbene potrebe, ki jih nismo krili vzporedno z dvigom osebnega standarda.

Sekretar OO ZK Žiri
IVAN ŽAKELJ

POSLEDICA STAVK V FIATU

Zaradi stavk v preteklem letu je italijanska avtomobilska industrija FIAT proizvela 277.000 vozil manj ter je bilo v primerjavi s predhodnim letom proizvedenih za 3% manj avtomobilov.
Vir: Frankf. Allgemeine 21, 26.1.1970

RAZPIS ZA PRIJAVO LETOVANJ V POČITNIŠKEM DOMU "ZLATOROG" V UMAGU

V letu 1970 se pričnejo letovanja v naselju ZLATOROG v Umagu 7. junija in zaključijo 15. septembra. V primeru lepega vremena in primerne števila interesentov se bo možnost letovanja po potrebi lahko tudi podaljšala.

Cena oskrbnega dne:

sezona

od 1.7. - 30.8.1970

odrasle osebe

-člani kolektiva in ožji
svojci

30,00

-ostali gostje

32,00

otroci do 10 let

-članov kolektiva

20,00

-tujih gostov

21,00

pred sezona in posezona

od 7.6.-30.6. in 1.9. - 15.-9.70

odrasle osebe

-člani kolektiva in ožji
svojci

25,00

-ostali gostje

28,00

otroci do 10 let

-članov kolektiva

17,00

-ostalnih gostov

18,00

V zgoraj navedeni ceni je upošteta tudi turistična taksa 2.- din.

Prijavite se lahko v vložišču podjetja do 10. maja. Do tega datuma bomo sprejemali samo člane kolektiva in njihove ožje svojce, nato pa tudi ostale interesente.

Člane kolektiva opozarjamo, da se o koriščenju dopusta pred vpisom za letovanje pogovorijo z vodjem delovne enote ali službe.

REGRESU, rednem in posebnem za letovanje v Zlatorogu pa vas obvešča na slednji prispevek. Prečitajte!

Majda JESENKO

REGRESI ZA LETNI DOPUST V LETU 1970

Delavski svet podjetja je na 10. in 11. rednem zasedanju razpravljal o koriščenju sredstev skupne porabe. Med drugim je iz teh sredstev odobril tudi regrese za letni dopust in sklenil:

1. Članom delovne skupnosti podjetja, ki imajo v letu 1970 pravico do polnega rednega letnega dopusta, se izplača regres in sicer:
a) članom del.skup.tovarne 200.-din
b) članom del.skup.prođajne mreže 250.-din

Tistim, ki bodo imeli 15.7.1970 pravico do polnega rednega dopusta, se regres izplača 15.7.1970. Tistim, ki bodo to pravico pridobili do konca leta 1970, pa se regres izplača ob koncu leta.

Članom kolektiva, ki se prijavijo za letovanje v počitniškem domu Zlatorog, se regres ne bo izplačal v gotovini, ampak bo nakazan neposredno po skupnosti na račun oskrbnine.

2. Počitniški skupnosti ZLATOROG se izplača dotacija za znižanje 7 dnevne oskrbe za:
- člane del.skupnosti tovarne in IPM
- zaknce in otroke članov del.skupnosti, če niso zaposleni
- upokoјence našega podjetja.

Dotacija znaša na osebo:

- za odrasle in otroke na 10 let 42.-
- za otroke, mlajše od 10 let 21.-

Odločili smo se, da ponatisnemo zanimiv prispevek, ki je bil objavljen v časopisu "KOMUNIST" dne 27. marca 1970 in govori o pridobivanju kadrov v "MEBLU", ki je znano kot zelo napredno podjetje.

KAKO PRIDOBITI USTREZNE KADRE

V novogoriški tovarni pohištva "Meblo" je zdaj približno 1100 delavcev. Pred desetimi leti jih je bilo 750, leta 1975 pa predvidevajo, da jih bo že 1350. Med sedaj zaposlenimi jih je 47 z višjo strokovno izobrazbo, 90 s srednjo izobrazbo in 385 kvalificiranih delavcev. Leta 1975 predvidevajo, da bo v podjetju že 100 strokovnjakov z višjo ali visoko izobrazbo, 180 do 200 ljudi s srednjo izobrazbo ter 600 kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev. Le slabo tretjino zaposlenih bodo predstavljali polkvalificirani in nekvalificirani delavci.

Kako priti do tega kadra?

Že pred petimi leti so začeli z večjo akcijo in spodbujanjem že zaposlenih delavcev, da si pridobijo srednjo ali višjo izobrazbo. Ti študirajo izredno na raznih srednjih šolah in višjih šolah. Znotraj podjetja pa so organizirali delovodsko šolo, za katero je bilo med delavci veliko zanimanje. Služba izobraževanja je pozorna tudi na seminarje, posvetovanja, simpozije, ki jih prirejajo sami ali se udeležujejo takih posvetov zunaj podjetja.

"Meblo" se tudi vedno bolj usmerja v perspektivno in načrtno pridobivanje kadrov s štipendiranjem. Štipendija je zanje postala proizvodna investicija.

Podjetje ima najvišje štipendije na Goriškem. Višina štipendij se ravna po letniku študija in povprečni izpitni oceni. Študent, ki dosega povprečno letno izpitno oceno 2,8 do 3,2 dobi štipendijo od 370 do 430 din. Študent, ki študira s povprečno izpitno oceno 3,2 in 3,6 si prisluži za 15 odstotkov višjo štipendijo, če je pravdober za 30 odstotkov, odličnjak pa za 45 odstotkov. Tako si lahko odličen študent

ent v četrtem letniku pridobi kar 760 din mesečne štipendije. Štipendistu, ki konča študij še pred iztekom absolventskega staža, pripada polovica vseh prihranjenih štipendij, štipendist, ki pa dosega povprečno izpitno oceno pod 2,5 izgubi pravico do štipendije.

V "Meblo" imajo tudi izdelana merila za pridobivanje štipendije. Štipendijo si lahko pridobi tisti, ki ima vsaj dober učni uspeh in doseže vsaj povprečen rezultat psihološkega testiranja. Tretje merilo za pridobitev štipendije, ki pa ga v starem pravilniku o podeljevanju štipendij niso imeli, je socialno stanje prosilca. Zadnji, vendar lažji kriterij (ocenjen le z eno točko) je, če je prosilec otrok delavca iz podjetja. Študentom iz socialno ogroženih družin, ki bi se ne mogli preživljati le s štipendijo, a so marljivi in sposobni, bo podjetje ponudilo posebno posojilo.

S. T.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNIH GOSPODINJSKIH STROJEV ZANUSSI

V tem letu predvidevajo, da bo italijanska industrijagospodinskih strojev, zaradi znatnega povišanja proizvodnih stroškov in težav pri nabavi surovin, povišala cene. Firma Zanussi izvažala električne gospodinske stroje v 112 držav. Proizvodnja pralnih strojev in plinskih štedilnikov Zanussi bo v tem letu ostala nespremenjena (1,250.000 kom), nekoliko se bo povečala proizvodnja hladilnikov (1,050.000 kom) in peči (500.000 kom), ter strojev za pomivanje posode (350.000 kom). Delež podjetja Zanussi na italijanskem tržišču znaša v prodaji hladilnikov 37,23%, pralnih strojev 31%, strojev za pomivanje posode 20,71%, plinskih štedilnikov 34,92%, peči 20,20% in televizorjev 12,90%. Vrednost celotne realizacije podjetja, ki je uvrščeno med 20 največjih italijanskih podjetij, znaša preko 100 mlrd lir. /ME/.

Vir: Il Sole - 24 Ord - 6
9.1.1970

Z E L E N I C A
XVIII. TRADICIONALNO PRVENSTVO
USNJARJEV, ČEVJARJEV in GUMARJEV
V VELESIALOMU

"Resnično se veselimo, da bomo zopet, letos osemnajstič zaporedoma, gostitelji smučarjev-športnikov iz tovarniških kolektivov usnjarsko-predelovalne in gumarske industrije.

Lansko leto, po zelo uspešnem in prijetnem tekmovanju smo si iskreno zaželeli "na-svidenje" in upamo, da se bomo letos zopet zbrali v še večjem številu ter s tem "držali besedo". Zelenica je pripravljena. Snežna odeja je zadosti bogata, upajmo, da nas tudi vreme ne bo razočaralo.

Končno vam želimo vsem izreči dobrodošlico z željo, da bi se med nami dobro počutili, da bi dosegli čimboljše tekmovalne uspehe in, da bi se po končanem tekmovanju zadovoljni srečali vrnil k svojemu vsakdanjemu delu.

Do so besede PEKOVIH delavcev-smučarjev (ki so organizatorji tega tekmovanja) in organizacijskega odbora, s katerimi so nas povabili na tekmovanje usnjarjev, čevljarjev in gumarjev dne 22. marca 1970.

Vsako leto alpski smučarji z nestrpnostjo čakamo tega tekmovanja. Vsi se ga prav radi udeležimo, saj je za nas v celi sezoni to tekmovanje najlepše.

Ko smo dobili razpis nam je sindikalna podružnica ALPINE dala finančna sredstva, podjetje pa je odobrilo izgubljeni delovni čas in kot vedno je Alpina dala tudi dve nagradi.

Vedno gremo na tekmovanje kakšen dan prej, da malo treniramo in se navadimo na zeleniško strmino.

Zbrali smo se na Zelenici iz vseh koncev naše Slovenije - iz štirinajstih tovarn in le nismo bili medseboj tujci. Po večini so to stari znanci, ki prihajajo iz leta v leto na to tekmovanje. Vedno pa pride tudi nekaj mladih novih smučarjev, ki se v začetku bolj plašno ozirajo naokrog,

vendar le za kratek čas. Hitro se vključijo v starejšo skupino in se z njimi smejiijo raznim dovtipom in veselim dogodivščinam, ki jih prekaljeni smučar-tako radi opisujejo.

Likokrat je prav zanimivo prisluhniti klepetu v koči. Ko sem čakal na večerjo, sem prisedel k družbi in sem po razgovoru ugotovil, da sedim v družbi ljubiteljev planin. Vneto so pripovedovali o raznih uspešnih vzponih v gozdu, povedali pa so tudi, da je marsikdaj bilo v nevarnosti njihovo življenje. Vendar si kljub temu vsi želijo po novnih vzponov in osvojitve vrhov. Zelo lep pogovor za nekoga, ki ima rad naše prelepe planine.

Prišel je sobotni večer. Vedno je organizirana oddaja "Pokaži kaj znaš", h kateri prispeva vsaka ekipa po eno točko ali več. Zabavni večer že vrsto let vodi tov. Jože Bukovnik-"ravnatelj", ki zna odlično obdržati veselo vzdušje cel večer. Vrstile so se razne točke: recitacije, akrobacije pod imenom "človek z gume", petje, požiranje jajc z lupinami itd. Vsi, ki prisostvujemo temu programu že več let, pogrešamo točko "princeska". To točko je odlično izvedel pokojni Franci Sušnik, iz Tržiča, katerega je smrt še zelo mladega iztrgala iz naše srede.

Po iztečenem programu počitek, da smo si nabrali novih moči za nedeljsko tek-

kor hitro je zjutraj posijalo sonce in okrog kože oživel. Vsi so se trudili z mazanjem smučk, da bi to čimbolj opravili in si s tem pridobili kakšno sekundo ali vsaj desetinko sekunde. Smučarji so bile pripravljene, sledil je ogled proge, vsak po svoje si je zapomnil nevarna mesta in kje bi se lahko primerilo, da bi izpustil vratica. Nato še malo poprašaj za nasvet ostale tekmovalce, da vidiš tudi njihovo mišljenje o tem.

Proga je vedno odlično pripravljena. Ob straneh je označena z malimi trikotnimi zastavicami, na katerih piše "Peko". Vedno se spomin, kako lepa bi bila v žireh skakalnica, ko bi namesto smrekovih vejic potaknili barvane zastavice z napisom ALPINA.

Tekmovanje se je začelo točno, saj je bilo treba spustiti po progi preko 110 tekmovalcev. Ko čakaš na start si malo

nestrpen in si misliš: "Bo šlo brez smole?" Vsi obrazi, če jih pogledaš, so kod v čakalnici pri zobozdravniku.

Kljub nestrpnosti pa nismo mogli prezreti prelepega sončnega dne, Begunjsčica pred nami se je vabljivo bliščala v soncu.

Na ci'ju so bili sami veseli obrazi. Sledila je razprava o vožnji, kje je kdo napravil napako, marsikdo je vzdihnil: "Oh, kako sem se zamazal". To je bilo slišati tudi med nami.

Uzglasitev rezultatov je bila po kosilu na LJUBELJU.

Najprej se podelijo pokali. Najlepši pokal je za pokojnim Fracom Sušnikom, ki ga da zmagovalcu do 25 let, pokojnikova žena z otrokom.

V ženski skupini smo imeli mi dve tekmovalki. **BAJT SILVA** je dosegla tretje mesto, **TUŠEK MIRJAM** pa deveto. Pri veteranih nad 45 let še nimamo tekmovalca.

Sledijo starejši člani nad 35 let. V tej skupini nas je bilo kar šest. **ALOJZ BUENIK** je bil sedmi in tudi ostali smo bili kmalu za njim.

Pri mlajših članih je startalo pet naših tekmovalcev. **SILVO TRČEK** in **PETRO KOSMAČ** sta si delila 13. in 14. mesto. Uspeh je zadovoljiv, saj je s to starostjo do petnajstega mesta le malo tekmovalcev.

Ekipno smo bili VI.

Vsak se je trudil za čim boljšo uvrstitev in z rezultati smo zadovoljni. Le eno slabo točko smo ugotovili. Če smo seštelili svoja leta in jih potem delili, smo dobili povprečje šez 30 let. Pogrešamo mlade smučarje-tekmovalce.

Vsako podjetje da po nekaj nagrad in so jih je nabralo kar veliko. Tudi s tem moramo biti zadovoljni, saj smo alpinci, ko smo odhajali, imeli v kombiju deset nagrad in le trije naši tekmovalci niso bili deležni nagrade.

Z Zelenice smo odhajali veseli in z željo, da se prihodnje leto zopet snidemo.

NEKAJ MISLI O NAŠIH VRTOVIH IN GARAZAH

Žirovci smo že od nekdaj znani po svoji delavnosti, zato ni čudno, da smo našo lepo dolino pozidali s svojimi hišami po dolgem in počez in še katero vmes.

Spet se nam bliža nova sezona gradnje in garanja, zato ne bi bilo narobe, če bi malo razmislili, kaj delamo prav in kaj ne. Spoštovani bralci, se vam ne zdi, da je okrog naših hiš vedno več betonske mase in barakarstva? To ni niti lepo, niti poceni. Beton prav gotovo ne daje domu nobene toplote, barakarstvo okrog lepih novih hiš pa celo grobo kvaa izgled kraja.

Veljano si še nepraktičnost betona, na primer pri vходу v garažo. Večina graditeljev novih hiš si prej uredi novo garažo kot more krpiti svoj avto. Tak bodoči voznik prav gotovo ne more vedeti za vse neprijetnosti, ki jih bo imel s betonskimi škarpami okrog svoje hiše pri vходу v garažo. Skoraj večina vhodov v garažo je speljanih v močnem zavoju iz glavne poti. Vemo tudi, da se kubatura in dolžina naših avtomobilov zelo hitro večata. Ni malo primerov, da vozniki prav pred garažo zbijejo svoj avto. Pozno zvečer se vrnemo domov. Res, da nismo pijani od nekaj kozarcev pijače, pa vendar se nam včasih zdi, da je škarpa bolj oddaljena. Treba je še malo ledu, v utrujenosti brž pritisnemo na zavoro in že smo z drgin avtom v dragem betonu. Ali pa sredi noči neprijetno drgnemo naprej in nazaj in damo tudi sosedom vedeti, da smo prišli domov in se ogibamo svoje nerodnosti.

Torej škarpa pri vходу v garažo naj ne bo višja od 15 centrimetrov, se pravi prav toliko, da gre stroj avtomobila pri zavijanju čez betonski rob. Vrt ob garaži pa ponizajmo in položno poravnajmo do roba povsem nizke škarpe.

Tudi pri naših vrtovih je še vedno preveč betona, barak in drugih reči, ki nam kaj več ne koristijo, kvarijo pa lep videz okrog naših domov. Da vse to ni najbolj potrebna, nam delazuje lepo

urejeno delavsko naselje v Valenju in drugod. Če pa pogledamo še malo izven naše domovine v tuje ali domače revije "Naš dom" in "Vrt", nikjer ne bomo zasledili okrog hiš betona in barakarstva. Dovoljone so le nizke okrasne škarpe iz naravnega kamena in terasne plošče, položene med travo za najnujnejše steze. V bolj razvitih državah pa so si začeli svoje vrtove urejati že v prave naravne parke z najnujnejšimi bazeni in vodometi ter posajenimi z najrazličnejšim zelenjem, da dajejo okolju čimbolj naravni videz.

Naravnega okolja nam Čirovcem še ne manjka in tudi nam še ne grozi, da bi nas kaj kmalu potisnili v pravo asfaltno džunglo. Je pa poleti temveč prahu in bruhanja krog nas, tako da se bomo tudi mi kmalu radi stisnili v domačo senco in lepo okolje.

Dvajset let je, ko sem med prvimi zasadil nekaj okrasnega grmičevja okoli svoje hiše. Seveda je v tistih časih nekatere to bodlo v oči. V šali sem jim odgovoril: "Prišel sem iz gnojne in prinesel seboj nekaj domačnosti!" V tem so me sedaj drugi že zdavnaj prekosili. To je kar razveseljivo in moram reči, da imajo nekateri res vzoren red okrog svojih domov.

Torej, zgledujmo se po tistih, ki imajo največ smisla za lepoto, da bomo čim bolj lepo uredili okolje, v katerem živimo, če zato nimajo poslušne naši urbanisti in tisti, ki so za to odgovorni. Naj bo naše "sračje gnezdo", kot Žiri inenujejo nekateri urbanisti in ga še vedno delajo, vsaj po naši zaslugi čimlepo urejeno.

Jože PETERNELJ

samo vozili, vsakokrat smo tudi malo pešali. Saj to je za naš poklic zdravstvenega pomena. Dosti nas ni zadržalo niti slabo vreme, volja je bila na višku. Vedno smo se vračali domov vedrih obrazov. Saj ina naša slovenska zemlja pravnega čudovitih naravnih lepote, naša napaka je ta, da jih ne znamo ceniti. To je res, da smo precej oddaljeni od višjih planin, ali to nam ne sme biti v izgovor, ker je prometnih zvez dovolj. Zato je društvo letos namenjeno izvesti precej izletov, pri katerih bi člani imeli več počusta.

Sprejemamo tudi nove člane. Članarina stane letno 1000 din in jo lahko plačate pri blagajniku tov. Francu Oblak, (dela v izdelovalnici gornjih delovlahki).

Izleti, ki so predvideni v letošnjem letu:

- za člane -

Žiri - Golica - Žiri

Žiri - Logarska dolina - Žiri

Žiri - Grossglockner - Žiri

Žiri - Ratitovec - Žiri

Žiri - Triglav + Žiri

- za šolsko mladino -

Žiri - Kofce - Žiri

Žiri - Logarska dolina - Žiri

Žiri - Slavniki - Žiri

Žiri - Ratitovec - Žiri

Datumi in cene prevoza bodo posebej določeni in objavljeni.

Predsednik
Ivan PEČELIN

PLANINSKI IZLETI V LETOŠNJEM LETU

Planinsko društvo Žiri seznanja članke kolektiva s svojim letošnjim programom izletov. Ne moremo mimo lepih spominov, to je časov, ko smo se vozili s tovarniškim tovarnjakom na izlete. Da ne bi mislili, da smo se

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo ALPINE tovarne obutve Žiri

Ureja ga uredniški odbor: Silva KLEMENČIČ, Jože PETERNELJ, Albinca MOŽINA, Vladimir PIVK, Alfonz ZAJEC, Anton ZAKELJ, Anton HRIBAR, Ivan ČAPUDER - odgovorni uredni, Majda JESENKO - glavni urednik.

Izhaja mesečno. Naklada 1200 izvodov. Žiri, 15. aprila 1970.

VESELI DAN SLOVENSКИH ROJAKOV V TITOGRADU

V naši mali sobici smo se zbrali Slovenci, vsi zagnani športniki. Trinajst nas je sedelo okrog mojega tranzistorja, ki je s težavo lovil valove radia Zadar, kjer je bila odločilna tekma zadnjega kola košarkarskega prvenstva Jugoslavije med ljubljansko Olimpijo in domačin Zadrmo. Vedeli smo, da mora Olimpija zmagati, če hoče postati državni prvak in tako prevzeti šampionsko titulo od Crvene zvezde.

Manjkalo je še deset minut do prenosa drugega polčasa in mi smo si živčno prižigali cigareto za cigareto. Ko se je pričel prenos, smo vsi napeto poslušali glas zadrškega komentatorja, ki je poudarjal, da Olimpija ne zasluži naslova državnega prvaka in da bi svetovno prvenstvo v košarki, ki bo v maju v Ljubljani bolje uspelo povsod drugje, kot pa v Ljubljani. Kritiziral je ljubljanske organizatorje, čeprav smo Slovenci znani po svetu kot odlični organizatorji in prijatelji.

"Pet minut pred koncem tekme Olimpija nezasluženo vodi z rezultatom 69:62!" govori zadrški spiker po radiu. Mi smo bili besni nanj, saj je samo kritiziral Olimpijo, namesto, da bi prenašal tekmo. Tri minute pred koncem je vstopil v igro Daneu. Spiker pravi, da je to prilika za Zadar, ker je Daneu poškodovan in da bo omrtvil igro. Mi smo vedeli, da to ni res. Daneu, čeprav poškodovan je zaigral v zadnjih treh minutah le za to, da bi umiril svoje živčne soigralce. Še več. On je dosegel osem sekund pred koncem tekme zmagoviti zadetek za Olimpijo in tako je zmagala z rezultatom 78 : 77 ter postala novi državni prvak. Sedaj se bo zopet lahko pomerila z najboljšimi evropskimi ekipami v tekmovalju za pokal evropskih prvakov. Mi smo se objemali in veselili te zmage, kot bi vsi igrali. Začeli smo zbirati dinarje in nekdo je odšel v mesto, seveda preko žice, po pijačo in nadaljevali smo naše veliko veselje še pozno v noč, saj smo Slovenci zopet dosegli lep uspeh v košarki.

To je bil zares veseli dan slovenskih

vojakov v Titogradu.

Vse bralce in sodelavce lepo pozdravlja

Adolf PEČELIN, ml.

VPRAŠANJA - PRIPOMBE - ODGOVORI

Uredništvu !

Ali odgovorni ljudje v tovarni kaj razmišljajo o tem, da bi uredili čistilne naprave na dimniku saj saje pačajo kar v kosih po bližnji okolici, precejšnja škoda pa se dela tudi na parkiranih avtomobilih na tovarniškem dvorišču. Saj se dobesedno zažrejo v lak.

A. ERIBAR

ODGOVOR: Nabava in ugraditev čistilne naprave za saje v dimnik je zadeva, ki se je ne da urediti brez predhodnih raziskav, ki pa jih ne moremo sami opraviti. Za pravilno dimenzionirano čistilno napravo so namreč potrebne predhodne meritve hitrosti gibanja zraka v dimniku (vlek), velikost delcev, saj in prahu črnine dima. Zato smo že pred časom naprosili Republiški Zavod za varstvo pri delu, da opravi te meritve in nam na podlagi rezultatov tudi svetuje, kakšna čistilna naprava bi bila primerna v naših pogojih.

Upamo, da bo do prihodnje zime čistilna naprava že ugrajena in da bo v okolici tovarne manj saj.

M. Kastelec

Tov. urednik !

Ali lahko preskrbite odgovor na naslednje vprašanje:

Z razvojem strojnega parka in izgradnjo novih proizvodnih prostorov se pojavlja vprašanje zmogljivosti energetskih objektov za ogrevanje, električno energijo, komprimirani zrak in slično. Za ogrevanje imamo sedaj dve enoti in

sicer v kletnih prostorih skladišča gotovih izdelkov, kjer je kotlarna za kurjenje na težki mazut, ki je prirejena za avtomatsko delovanje, v stari stavbi pa so bile naprave za ogrevanje že od vsega začetka zgrajene nefunkcionalno. V tej stavbi smo kurilne naprave postopoma dopolnjevali in popravljali, vendar delajo kurjači še vedno v dokaj neugodnih delovnih pogojih.

K temu problemu dajem naslednja vprašanja:

1. Kakšne so perspektive v izgradnji nove energetske baze za preskrbo toplotne energije glede na to, da imamo na razpolago za kurjavo odpadke, premog, mazut in plin?
2. Kako je rešeno vprašanje potreb po stisnjenem zraku?
3. Pred leti je bilo na delavskem svetnem sklenjeno, da nabavimo nov električni agregat, ki se uporablja na ladjah, ki bi zadoščal za celotno preskrbo z električno energijo. Kljub temu smo nabavili rabljen agregat v Škofji Loki. Po mojem laičnem izračunu so stroški popravil in izpadov obratovalnega časa že presegli nabavne stroške novega agregata.

REVEN IVAN

ODGOVOR: Vprašanje, ki ste ga postavili, je zelo umestno in prav je, da se tudi delavci zanimajo za probleme energetike, ki lahko mnogo vplivajo na obratovanje in nadaljno rast podjetja. Prav je, da tudi temu problemu posvetimo vso pozornost, sicer lahko nastopijo težave, ki jih ne bo mogoče hitro rešiti, lahko pa povzročijo zastoje in škodo v proizvodnih oddelkih, ki jih ne bo mogoče opravičiti.

1. Za ogrevanje in prezračevanje obstoječih prostorov upoštevajoč tudi novo halo je sedaj, ko je bila v lanskem letu dokupljena še ena peč na mazut, na razpolago dovolj toplotne energije. V letošnjem letu pa predvidamo še zamenjavo dotrajanega cevnega omrežja in grelnih teles v stari stavbi, s čimer bi dosegli tudi boljše funkcionalnost stare kotlarne. Perspektive v izgradnji energetske baze,

v kateri bi bila zajeta modernejša kotlarnica, zaenkrat še ni jasna, v urbani načrti ureditvi tovarne pa je to potrebnost vsekakor upoštevati. V primeru, da bomo zopet odložili za gradnjo novih objektov, bo tudi ta zadeva aktualna. Goriva, ki bodo v bodoče prišla upoštev, odpadki in težki mazut, katerega energija je še vedno cenejša od premoga ali plina.

2. Preskrba s stisnjenim zrakom je začasno rešena. Tlačni rezervar in obstoječe instalirano omrežje je zadostno dimenzionirano in bo dogovarjalo tudi, če se poraba poveča. Vprašanje je samo zmogljivost kompresorjev. Vse kaže, da bo v prihodnjem letu potrebno nabaviti nov kompresor, za katerega je že predviden prostor v kompresorski postaji. Tudi, da se poraba stisnjenega zraka ne poveča, bi bila nabava upravičena, če se hočemo izogniti riziku zastoja. Namreč prvi kompresor je že precej časa v pogonu in je verjetna možnost okvare, rezerve pa nimamo.

3. Vprašanje preskrbe tovarne z električno energijo moramo posvečati posebno pozornost. Glede lastne električne centrale je res, da je bil pred leti sklep delavskega sveta, da se nabavi nov elektrodiesel agregat moči 250 KVA, ki bi takrat poganjal celo tovarno. Vendar se od takrat pa do danes poraba električne energije toliko povečala, da danes ta ne bi odgovarjal. Ekonomska računica nam je takrat pokazala, da bi bila investicija v nov agregat neupravičena in tudi proizvedena KW bi bila zelo draga. Z ozirom na stanje s preskrbo z električno energijo smo se zavestno odločili, da te težave samo začasno premostimo z nakupom rabljenega agregata iste moči 250 KVA, po drugi strani pa da napnemo vse sile, da se kvaliteta dobavljane električne energije izboljša. Verjetno bi bil velik greh in nesmisel, da bi mi to vprašanje reševali individualno, z večjimi stroški, ostala žirovska industrija in gospodinjstva pa bi se morala zadovoljiti z električno energijo slabe kvalitete. Res pa je, da smo diesel motor agregata dali v generalni remont, vendar nabavna cena in stroški remonta do danes niso višji od 1/5 cene, ki bi bila takrat za nov agregat. Kdor se želi o temu prepričati, so mu še vedno

no na voljo takratne uradne pomudbe, ker je bilo na račun tega že veliko šušljanja in neupravičenih obtožb. Verjetno pa ne bomo nikoli dočakali, da bomo imeli nov agregat, ki bi pogonjal celo tovarno, ker je to zelo draga stvar, kar si lahko privoščijo le npr. procesne industrije, v katerih pomeni izpad električne energije neizmerno škodo, ali bolnice, kjer so vprašanja človeška življenja, ne pa živiljska industrija, kjer je vprašanje le zamuda časa. V naši veji industrije ne zasledimo tega. Za izrecno nujne pogone strojev in za razsvetljavo, pa nam bo tudi stari agregat služil, če ga bomo vestno uporabljali. Kolikšni so stroški zaradi izpadov v času popravila, ne bi mogel reči, ker niso izračunani, imamo pa vso pravico od distributerja električne energije do povrnitve škode, če lahko to računsko dokažemo.

Precej bolj so zaskrbljujoče rezervne moči našega transformatorja. Po zadnjih ugotovitvah teh skoraj ni več. Iz tega mesta in s soočenjem s tem problemom bi tudi prosil vse, ki lahko vplivajo na porabo električne energije, da izklaplajo elektromotorje luči, ki so priklapljeni ali prižgani po nepotrebnem. Da bi se izognili tem težavam, bomo takoj nabavili kondenzatorsko napravo, s katero bomo izboljšali delovno moč transformatorja. To nas bo veljalo preko 5 milj. S din. Istočasno bo potrebno preštudirati tudi perspektivno rešitev, ki bo verjetno zahtevala izgradnjo nove trafostacije, ki pa naj bi bila locirana na območju, kjer bi v primeru nadaljnjega širitve obratov locirali tudi ostale energijske objekte. S tem bi imeli tudi možnost delnega napajanja z električno energijo, s čimer odprade možnost izpada električne energije zaradi kvarov na visokonapetostnem kablu, kabelskih glavah ali kje drugje.

Ref. za investicije
Ernest MLAKAR

PREIZKUSITE ZNANJE IN SREČO - nagradni quiz -

3

1. vprašanje

V katerem letnem času se mora sekati les, ki je namenjen za izdelavo kopit in žag?

2. vprašanje

Letos bomo praznovali 20. obletnico delavskega samoupravljanja v naši socialistični družbi. Naš kolektiv ko že 21. 1950 izvolil prvi delavski svet, ki je bil posvetovalnega značaja. Katero leto pa je kolektiv prevzel dejansko podjetje v upravljanje po svojih samostojnih upravnih organih, t.j. delavskemu svetu in upravnemu odboru.

3. vprašanje

Prva poštna znamka na svetu je izšla 6. maja 1840. leta. To je bila črna znamka za 1 peni, znana kot "črni peni". V kateri državi je izšla ta prva znamka na svetu?

PRAVILNE REŠITVE PREJŠNJIH QUIZOV

- št. 1

- PETRUS CAMPER
- SARAJEVO, leta 1953
- Chanonix, leta 1937

št. 2

- = FRIGORIFICO
- LUBREG, PRIJEPOLJE, VINKOVCI, TOČIŠKOPJE,
- 29. SEPTEMBER 1926.

QUIZ št. 2 JE PRAVILNO REŠIL IN BIL IZBERAN S L A V K O K R I S T A

Z UREDNIŠTVA:

ovarišico, ki nam je poslala prispevek 30. APRIL vabimo, da pošlje svoj naslov, ker anonimnih pisen ne objavljamo. Lahko, da bomo pri objavi vpisali samo začetnice ali šifro, če bo to želela.

REŠITEV KRIZANKE iz prejšnje številke

Vodoravno: 1. ADAM, 5. KRVINA, 11. METER, 13. TELSTAR, 15. KENT, 16. DETE, 17. RANA, 18. ATAKA, 20. SB, 21. ODA, 22. KVARA, 23. Ita, 24. BA, 25. MARSI, 26. SKET, 27. Aero, 28. NEON, 29. TINKARA, 32. ORNAT, 34. ATAMAN, 35. ŽARA.

FILMSKI SPORED V KINU SVOBODA ŽIRI

od 15.4. - 15.5. 1976

15. IV. 40 UR DO SMRTI

ameriška drama

18.-19. SOC BRAKOLONI

IV. ameriška komedija

22. IV. SEDMA ŽRTEV

nemški kriminalni

25.-26. MY FAIR LADY

IV. ameriški glasbeni

28. IV. ZAKONSKI ŠTIRJE VOGALI

nem. ljubez. drama

1. V. KEMČEVE ULICE

slovenski ljudski

2.-3. V. ARIZONA MOST

francoski western

7. POGANI IZ KUMEROVA

nemški mladinski

9. V. DALEČ OD PODIVJANE

angleška drama

11. V. ODKRITJE LJUBEZNI

danski ljubavni

13. V. SEDMINA

jugosl. drama

Dve pesni TONETA KUNTNERJA

PESEM PADLEGA PARTIZANA

Brat, ne prihajaj na grob,

sej me že zdavnaj ni več,

med mrtvini

in zdavnaj sem že odsanjal

svoj lepi sen

o tebi, brat.

Takrat si govoril:

proletariat, pravica ...

Ločila sva se.

Ti si šel živ od-tod -

in ponosen si name,

kdaj se voziš v črnem mercedesu

brat.

PESEM O SREČI

Pri nas ni bilo težko najti

štiriperesne deteljice.

Če si jo iskal,

si jo gotovo tudi našel.

Največ jih je bilo

ob poti

velike ceste.

sem velikokrat hodil,

sem soseda nesel mleko

če me je oče poslal v trgovino,

bradnje sem šel po tej poti

z kovčkom,

ko sem odhajal od doma.

Vendar takrat nisem pomislil nanje.